

Verslag Controle gebruiker/fokker proefdieren

1. Algemene informatie

1.1. Inspectie

Dossiernummer:	G-18-641	Datum bezoek:	19/10/2018
Aankomst (uur):	10u50		
Personen aanwezig tijdens het bezoek (naam - functie):	■■■■■ ■■■■■ ■■■■■		
Efficiënte samenwerking met verantwoordelijken:	☒ Ja ☐ Nee	Bezoek:	☐ Aangekondigd
(Origineel) erkenningsdossier beschikbaar:	☒ Ja ☐ Nee		☒ Niet aangekondigd
Overzichtsplan van de lokalen beschikbaar:	☒ Ja ☐ Nee		
Door te voeren wijzigingen (administratieve actualisering dossier):	Tenminste jaarlijks moet een update van het erkenningsdossier bezorgd worden aan de dienst Beleid Dierenwelzijn.		

1.2. Administratieve gegevens (gegevens gecommuniceerd door de centrale administratie)

Instituut:	KULeuven		
Laboratorium:	Neuro- en Psychofysiologie		
Erkenning nr.:	LA1210254		
Adres:	Herestraat 49 bus 1021 3000 Leuven		
Tel.:	■■■■■	Fax:	
E-mail:	■■■■■		
Naam directeur:	■■■■■		
Plaatsvervanger aangeduid wanneer directeur afwezig is:	☒ Ja ☐ Nee		
Naam plaatsvervanger:	■■■■■		
Naam deskundige dierenwelzijn:	■■■■■		
Tel.:		E-mail:	
(mag een niet-dierenarts zijn ingeval het geen kat, hond, primaten en landbouwhuisdieren betreft, maar moet onder een superviserende dierenarts werken; mag niet de labodirecteur of proefleider zijn)			
Superviserende dierenarts:	■■■■■		
(deskundige moet dierenarts zijn bij kat, hond, primaten en landbouwhuisdieren)			

Ethische Commissie waarbij aangesloten:

KULeuven

Documenten Ethische Commissie consulteerbaar:

☒ Ja ☐ Nee

(o.a. projectevaluatie laatste 3 jaar, retrospectieve evaluaties, projectvergunning met vermelding gebruiker, verantwoordelijke, opmerkingen)

Leden Dierenwelzijnsceel:

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

(Bij voorkeur alle bijzondere verzorgers maar tenminste één (hoofd)verzorger als aanspreekpunt en contactpunt voor de andere verzorgers + een wetenschapper)

Documenten adviezen en besluiten beschikbaar:

☒ Ja ☐ Nee

(minstens 3 jaar; vb. mails, nota's, verslagen, vergaderingen,...)

Opmerkingen:

Adviezen en besluiten worden bijgehouden in databank (controlebezoek_AWB).

Er is ook elke maand een meeting tussen [Redacted] (dierenarts) en [Redacted] (doen trainingen met primaten)

2. Controle van het laboratorium

2.1. Administratieve controle

A. Register laboratorium

Gemakkelijk te verkrijgen / consulteren:

☒ Ja ☐ Nee

Aard (PC / fiches / boek / factuur / ...):

PC (Lais)

5 jaar bijgehouden:

☒ Ja ☐ Nee

Aantal aanwezige proefdieren vanaf spenen af te leiden uit het register:

☒ Ja ☐ Nee

Volledig inzake verplichte gegevens – per dier of per lot dieren:

☒ Ja ☐ Nee

- Verwijzing naar project waarin ze worden gebruikt – project nog geldig (5j)?
- Verworven/geleverde proefdieren: aantal, datum aankomst of spenen indien daar geboren, naam + adres leverancier of erk.nr., indien nvt gegevens vorige eigenaar, of proefdieren al dan niet gekweekt werden met het doel om gebruikt te worden in dierproeven
- Afgestane/geadopteerde/vrijgelaten proefdieren: aantal, datum vertrek, naam en adres bestemming of erk.nr.
- Aantal gefokte proefdieren
- Aantal proefdieren dat gebruikt wordt in dierproeven
- Aantal proefdieren gestorven of geëuthanaseerd + vermelding doodsoorzaak indien gekend + vermelding protocolnummer van de proef
- Igv. hond, kat, primate: IDnr., geslacht, ras, soort, geboortedatum en herkomst, dieren al dan niet gekweekt met doel om gebruikt te worden in dierproeven, in geval primate of dier al dan niet nakomeling is van primate in gevangenschap gefokt

☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

Levensloopdossier van [REDACTED] nagekeken (geboren in 2012 bij BPRC, sinds 2016 bij KULeuven)

☒ Ja ☐ Nee

Overzichtelijk:

Datum laatste entry:

continu

Bijgewerkt?

☒ Ja ☐ Nee

Kopie trimestriële verslagen deskundige bijgehouden in labo

☒ Ja ☐ Nee

Kweek dieren voor eigen gebruik:

☐ Ja ☒ Nee

Kweek van transgene dieren:

☐ Ja ☒ Nee

[illegible]

	Experiment lead (PI) Active contributor Active contributor Experiment lead (PI) Active contributor Active contributor Active contributor		
--	--	--	--

Opmerkingen:

Bewijzen voor op peil houden kennis worden opgeslagen in de databank en soms ook door personen zelf bijgehouden. Jaarlijks organiseert het proefdierencentrum ook een symposium.

2.2. Controle van de dieren

A. Gehouden soorten

Diersoorten:

Primaten (Macaca mulatta) en muizen

Enkel primaten (38) aanwezig tijdens controle.

Conform erkenning:

☒ Ja ☐ Nee

B. Herkomst van de dieren

België:

- Erkende leverancier (LA-nr.):
- Andere (handelszaak, sanitelnr.,...):

Wildvang (aanvraagdossier):

CITES A / achtergelaten huisdieren:

Niet-menselijke primaten:

☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee BPRC
☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.
☐ Ja ☒ Nee
☐ Ja ☒ Nee
☐ Ja ☒ Nee

Gekweekt voor gebruik in dierproeven:

Indien niet: ontheffing aangevraagd + goedgekeurd:

☒ Ja ☐ Nee
☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

Leveren aan derden met LA2:

Leveren aan ander LA1:

☐ Ja ☒ Nee LA2...
☐ Ja ☒ Nee LA1...

Hergebruik van dieren: *(enkel indien afkomstig van P1, P2 en voor hergebruik in P0-1-2; uitzonderlijk dier uit P3 en onderzocht door DA)*

Advies ingewonnen bij dierenarts:

☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

C. Identificatie van de dieren

Individueel (honden, katten, primaten):
(indien ID nog niet mogelijk: ID moeder)

Per lot (andere dieren):

Informatie beschikbaar bij dierkooien:

- Identificatie
- Naam proefleider
- Projectnr. (vergunning nog geldig? 5j)

Individueel levenslooppdossier hond/kat/primaat aanwezig:

- Tot 3 j. na dood of adoptie bewaard:
- Bevat gegevens op vlak van

- Voortplanting
- Diergeneeskunde
- Sociaal gedrag
- Projecten waarin dier gebruikt werd

Adoptie-socialisatieprogramma:

Reïntegratieprogramma voor wilde dieren:

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.
Wijze: chip
☐ Ja ☐ Nee ☒ N.v.t.

☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee ☐ N.v.t.

☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee
☒ Ja ☐ Nee

☒ Ja ☐ Nee pensioneringsprogramma

☐ Ja ☒ Nee

D. Huisvesting van de dieren

- Dagelijkse controle:
Mogelijk om deze controle na te gaan:
Controle tijdens weekends en feestdagen:
Algemene beveiliging: toegang personeel:
Vrije toegang publiek:
Bestrijding ongedierte:

☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☐ Ja	☒ Nee
☒ Ja	☐ Nee

Lokalen voor huisvesting

- Hygiëne in orde (vloeren, tafels):

Algemene omstandigheden in orde:
Afzonderlijke zones (acclimatisatie, proeven):
Afzonderlijke lokalen (chirurgie, zorgen):
Afzonderlijke dienstruimte (was- en opslagruimte):
Doorkijkluik in toegangsdeuren tot dierverblijf:
(Invasieve) manipulaties waar dieren verblijven (in de animalaria):
"Veel" of "plots" geluid (o.a. ventilatoren):
PC's in de dierverblijven:
Dieren onderaan de racks vlot inspecteerbaar:

☒ Ja	☐ Nee	wekelijkse sheets aanwezig waarin alles wordt genoteerd.
☒ Ja	☐ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	
☐ Ja	☒ Nee	
☐ Ja	☒ Nee	☐ N.v.t.
☐ Ja	☒ Nee	
☐ Ja	☒ Nee	
☐ Ja	☐ Nee	☒ N.v.t.

Klimaatregeling

- Aangepaste ventilatie
Juiste controle en registratie van temperatuur:
Juiste controle en registratie van vochtigheid:
Verlichtingscyclus:
- Lichttimer aanwezig:
- Cyclussen:
Alarmsysteem bij abnormale omstandigheden:

☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
Licht aan van 6u30-17u	
☒ Ja	☐ Nee

Zorg voor de dieren

Huisvesting:

- Correct materiaal voor de kooien:
Boxen en passages OK:
Verschillende diersoorten naast elkaar gehouden in de zelfde ruimte:
Onverenigbare soorten apart gehouden:
Solitair gehuisveste dieren:
Indien ja, reden:

Geen onterechte isolatie van dieren:
(groepshuisvesting steeds aanbevolen)
Correcte bezettingsdichtheid in kooi/box:
Verrijkingselementen¹ in kooi/box:
Soort verrijking:

☒ Ja	☐ Nee	☐ N.v.t.
☒ Ja	☐ Nee	☐ N.v.t.
☐ Ja	☒ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	
☐ Ja	☒ Nee	
Altijd gestreefd naar groepshuisvesting.		
☒ Ja	☐ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	
Vaste verrijking in kooi: net, schommel, brandslang
Verrijking die afgewisseld wordt: schuifaf, spiegels, triangels, kong met cornflakes/rijstwafel/honing, kong met hooi/noten, krantenpapier met nootjes, pasta, ballen met voeder in, voeder verspreiden tussen bedding.		

¹ Sociale: groepshuisvesting=standaard, speelruimte, uitloop, menselijk contact (indien van toepassing). Niet sociale: nestmateriaal (apart van gewone bedding), kauwobjecten (vezelrijk voeder, chewsticks), platform in de kooi (bvb. bij konijnen)

Voeding:

Voeder beschikbaar in de kooien:

Voldoende en aangepast aan de diersoort:

Hygiënisch

☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee

Water:

Water beschikbaar in de kooien:

Ad libitum:

Schoonmaken / ontsmetting:

☐ Ja	☐ Nee	☐ N.v.t. Enkel voor dieren die niet werken (zie nota's)
☐ Ja	☒ Nee	
☒ Ja	☐ Nee	

Bedding en reiniging van de kooien:

Bedding in goede staat:

Verversingsfrequentie van bedding:

Veranderingsfrequentie van kooien:

☒ Ja	☐ Nee	☐ N.v.t. schavelingen
--	------------------------------	--

Paar keer per week

Om de 2 weken volledig gekuist met water
--

Aquatische dieren:

Controle waterkwaliteit:

Controle filtersysteem:

Verversingsfrequentie water:

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

E. Dierproeven

Ingevoerd in inrichting van de gebruiker:

Indien niet: ontheffing aangevraagd:

Gevalideerde lopende protocollen:

- Advies ethische commissie:
- Termijn nog geldig:
- Beschikbaar:

Adequate euthanasie van dieren (lokaal, wijze):

- Lokaal:
- Wijze:

Dieren gedood door deskundig persoon:

Humane eindpunten beschikbaar:

☒ Ja	☐ Nee
☐ Ja	☐ Nee ☒ N.v.t.

☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee

☒ Ja	☐ Nee
--	------------------------------

Afzonderlijk

Dierenarts (pentobarbital)

☒ Ja	☐ Nee
☒ Ja	☐ Nee

Nota's:

- Na operatie kunnen dieren in kooi met verwarmde plaat of onder warmtelamp recupereren. Er werd ook een ninjabed (kussen op kooi) aangekocht.
- Camera aanwezig in dierenverblijf zodat ze dieren dag en nacht kunnen opvolgen als ze dat willen.
- Gedrag is sterk verbeterd sinds ze in het nieuwe apenverblijf zitten. Geen problemen met agressie meer.
- Dieren hebben daglicht door grote ramen. Aan de kooi in de achterste hoek werd een spiegel geplaatst zodat de dieren iedereen zien passeren.
- 1 dier had arm gebroken en werd daarom samen met een vrouwtje afgezonderd van de mannelijke dieren (rustiger).
- Protocol voor kuisen headpose en cement op het hoofd van de apen.
- Primaten hebben nieuwe halsband die minder irritatie geeft.
- Primaat [REDACTED] bloedt gemakkelijk aan zijn headpose. Hij verloor recent zijn headpose en kreeg nadien een bloedtransfusie, extra ijzer en proteïneshakes. De primaat is amyloïdose verdacht en wordt verder opgevolgd. Momenteel wordt een bloedbepaling gedaan (belangrijk na bloedtransfusie). Indien hij niet beter wordt, zal euthanasie overwogen worden.
- Primaat [REDACTED] had 2 headposes. Hij vertoonde een laag albuminegehalte (eiwitverlies). Bij het afhalen van de headposes bleek hieronder een ontsteking te zitten. De wonden werden nu opengelaten en behandeld met aluminiumspray en cyclospray. [REDACTED] had ook diarree ten gevolge van een parasitaire infectie. De aap is nu aan de beterhand, krijgt nog ijzer en proteïneshakes en wordt verder opgevolgd.
- Gemiddelde leeftijden aanwezige apen: van 5 tot 12 jaar.
- Laatste nieuwe primaat is [REDACTED]. Sinds 3 weken in het labo aanwezig. Nieuwe apen acclimatiseren altijd 2 weken, nadien zal een bloedafname gebeuren en start de stoktraining als alles normaal blijkt uit de bloedanalyse.
- Primaat [REDACTED] heeft een epilepsieaanval gehad. Uit de scan bleek alles normaal te zijn. Voor de zekerheid hangt er nog een spuit met medicatie in de buurt van de kooi.
- Primaat [REDACTED] is klaar voor pensionering. De professor beslist wanneer de primaten klaar zijn voor pensionering. Dit is afhankelijk van verschillende factoren: deelgenomen experimenten, gedrag in groepshuisvesting, enz.
- Apen die van BPRC komen zijn meer gesocialiseerd dan vroeger. BPRC voert nu ook vasectomie uit op vraag van KULeuven.
- Tijdens controle zijn er 2 trainingen bezig:
 - fMRI tactiel experiment
Primaat wordt getraind in buis die lijkt op fMRI. Hij moet naar een target kijken terwijl er een borsteltje op zijn gezicht wordt gericht.
 - fMRI experiment
Primaat wordt getraind in buis die lijkt op fMRI. Hij moet reageren op een verandering van kleur van de target.
- Primaten in experiment krijgen appelsap als ze de taak correct uitvoeren. Dier beslist zelf wanneer het stopt met het uitvoeren van de taak (dan zijn ze afgeleid, kijken in het rond en drinken geen appelsap meer). Een gemotiveerde aap kan 3,5-4u werken.
- Drinkwater:
 - Primaten die in experiment zijn krijgen enkel appelsap tijdens het uitvoeren van hun taak. Ze kunnen dan zoveel drinken als ze willen maar krijgen wel enkel het appelsap als ze de taak correct uitvoeren. De primaat beslist zelf wanneer hij stopt met werken. Er wordt geen drinkwater in de kooien voorzien als de primaten die in experiment zijn niet werken.
 - Primaten die niet in experiment zijn, zijn meestal gekoppeld met primaten die wel in experiment zijn. Aangezien deze dieren samen in 1 kooi gehuisvest zijn en de primaat die werkt niet mag drinken buiten zijn werkuren, kan ook de niet-werkende primaat niet ad libitum over water beschikken. De niet-werkende primaat krijgt een drinkwaterfles als zijn kooigenoot in experiment is. Tijdens deze periode mag de niet-werkende primaat wel zoveel drinken als hij wil. Deze dieren krijgen dan ook fruit bij.

Maatregelen:

- Tenminste jaarlijks moet een update van het erkenningsdossier bezorgd worden aan de dienst Beleid Dierenwelzijn.
- In samenwerking met de Ethische Commissie en dienst Beleid Dierenwelzijn moet bekeken worden of de procedure rond het verstrekken van drinkwater kan aangepast worden zodat primaten die niet in experiment zijn ad libitum over drinkwater kunnen beschikken. Ook de procedure betreffende het verstrekken van drinkwater aan primaten in experiment dient in deze kritische evaluatie te worden opgenomen.

Gedaan te: Brussel

Op: 25/10/2018

Inspectiedienst Dierenwelzijn